

Силабус курсу
Політологія
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність – 053 Психологія
освітньо-професійна програма – «Психологія»

Рік навчання: 1, Семестр: 1

Кількість кредитів: 3 Мова викладання: українська

ПП

Керівник курсу
Викладач Білінчук Володимир Петрович

**Контактна
інформація**

v.bilinchuk@wunu.edu.ua, +380968132906

Опис дисципліни

Курс «Політологія» охоплює теоретичні засади та практичні основи вивчення політичних систем, процесів і явищ, а також аналізує взаємодію між державою, суспільством та міжнародними відносинами. Він передбачає ознайомлення з різними політичними ідеологіями, інститутами влади, роллю громадян у політичному житті, політичними культурами та основними напрямками політичної науки.

Головним завданням курсу «Політологія» є вивчення студентами теоретичних та методичних питань, пов'язаних із функціонуванням політичних систем, владних структур, процесів прийняття рішень та політичної участі. Студенти ознайомлюються з основними теоріями політики, політичними ідеологіями, аналізом політичних явищ та процесів, а також отримують навички критичного мислення для оцінки політичної дійсності як на національному, так і на міжнародному рівнях.

Структура курсу

Години (лек./ прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
1/1	Тема 1. Політологія як наука. Поняття політики та політичної діяльності	Розкрити сутність політики, її соціальні функції та проаналізувати причини й умови формування політичної сфери суспільного буття. Охарактеризувати особливості предмету, категоріального апарату та методів дослідження політичних явищ і процесів. Дослідити зародження та етапи розвитку політичної науки в світі та Україні, її соціальні функції та зростання ролі в умовах сучасного цивілізаційного процесу. Розкрити зміст, мотиви та охарактеризувати основні різновиди політичної діяльності.	Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
1/1	Тема 2. Історія світової та вітчизняної політичної	Витоки та основні етапи зарубіжної політичної думки. Політичні погляди стародавнього Сходу. Політична думка Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Політико-релігійні	Дискусійні Питання, тестові та

	думки.	погляди Середньовіччя. Політичні вчення епохи відродження та реформації. Н.Макиавеллі – фундатор світської політичної науки. Політична думка Нового часу. Формування політичної думки в княжу добу історії України. Політичні ідеї періоду козаччини та гетьманської держави. Національне відродження і розвиток української політичної думки в ХІХ – початку ХХ ст. Українська політична думка після національно-визвольної революції 1917–1921 рр.	Практичні завдання
2/2	Тема 3. Політична система суспільства, місце і роль у ній держави.	Досягнути усвідомлення того, що політична сфера суспільства має системний характер і, таким чином, відповідає закономірностям побудови та функціонування відкритих самоорганізованих систем. Цьому сприятиме аналіз моделей політичної системи, які обґрунтували американські політологи в середині ХХ ст. Розкрити місце і роль політичної влади та держави як інституту в політичній системі. Розглянути конституційні основи функціонування політичної системи суспільства.	Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
2/2	Тема 4. Громадянське суспільство. Політичні партії, громадські організації та рухи.	Розглянути поняття, генезу, основні принципи та інститути громадянського суспільства. Охарактеризувати політичні партії та інші добровільні об'єднання громадян, їх роль в системі громадянського суспільства. З'ясувати особливості взаємодії громадянського суспільства і держави в умовах різних політичних режимів, в т.ч. в умовах сучасного українського суспільства.	Дискусійні Питання, тестові та практичні завдання
2/1	Тема 5. Політичні еліти та лідерство.	Проаналізувати поняття та сучасні концепції політичної еліти, з'ясувати її структуру та функції. Розглянути місце і роль політичної еліти в системі національної еліти. Розкрити зміст поняття політичне лідерство та з'ясувати засади його типології. Охарактеризувати стан політичної еліти та політичного лідерства в сучасній Україні.	Тестові та практичні завдання
2/1	Тема 6. Політичні режими. Особливості сучасної демократії.	Розкрити поняття політичного режиму, його роль в забезпеченні керованості суспільством та досягнення суспільної мети. Виявити та проаналізувати критерії типології політичних режимів та їх основні різновиди: демократичний режим, авторитаризм, тоталітаризм. З'ясувати причини прояви авторитаризму в політичному житті сучасної України. Проаналізувати принципи та моделі демократії, роль в її функціонуванні виборчих систем та парламентів.	Усне опитування, практичні завдання
2/2	Тема 7. Основи етнонаціональної	З'ясувати зміст поняття нація, національні меншини та етнополітика. Охарактеризувати конституційно-правові засади та реалії	Тестові та практичні завдання

	та міжнародної політики		етнонаціональної політики сучасної української держави. Дослідити феномен націоналізму етнічних меншин та прояви сепаратизму. Розкрити зміст понять зовнішня політика держави, міжнародні відносини, міжнародна політика та геополітика. Проаналізувати основні міжнародні урядові організації: ООН, Рада Європи, Європейський Союз, ОБСЄ та статус України як асоційованого члена ЄС.	
2/2	Тема Політико-ідеологічні системи та політична культура.	8.	З'ясувати зміст понять: політична свідомість, політична ідеологія та політична психологія. Розглянути ідеологічний плюралізм як важливий принципи функціонування сучасної демократії та охарактеризувати основні політико-ідеологічні системи сучасності: лібералізм, консерватизм, соціал-реформізм та комунізм. Охарактеризувати сутнісні риси, структуру, функції та типологію політичної культури, її особливості в Україні.	Практичні та ситуаційні завдання
2/2	Тема Політичний менеджмент та маркетинг. Політичні технології.	9.	Розкрити зміст політичного менеджменту як науки та різновиду політичної діяльності. Охарактеризувати такі його види, як менеджмент виборчої кампанії, партійний менеджмент та менеджмент в органах влади й управління. З'ясувати особливості політичного маркетингу, його роль в дослідженні політичного ринку, його формування і трансформації. Дати оцінку нормативним та девіантним політичним технологіям, їх використання в політичному процесі в Україні.	Тестові та практичні завдання

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Білінчук В. П. Методичні вказівки щодо вивчення дисципліни «Політологія» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Чортків. 2024.

2. Білінчук В. П. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Політологія» для студентів усіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Чортків. 2024.

3. Воронянський О.В., Кулішенко Т.Ю., Скубій І.В. Політологія: підруч. Харків : ХНТУСГ ім. Петра Василенка, 2017. 179 с.

4. Гончарук-Чолач Т. В., Томахів В. Я. Історія українських та зарубіжних політичних вчень: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К. 2020. 228 с.

5. Горбач О., Демчишак Р. Політологія : навч. посіб. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2016. 259 с.

6. Грабовський О. І. Державна політика України у сфері соціально-економічного розвитку в контексті європейської інтеграції. Львів : Львів. регіон. ін-т держ. упр. ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, 2018.

7. Історія політичної думки : підручник / за заг ред. Н. М, Хоми. Л.: «Новий світ 2000», 2016. 1000 с.
8. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т.1.: Від зародження до початку ХХ ст. 404 с.
9. Історія політичної думки: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. 2-е вид., перероб. і доп. Львів : «Новий Світ–2000», 2017. Т.2.: ХХ – початок ХХІ ст. 598 с.
10. Конституція України : станом на 22 січ. 2018 р.: відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2018. 70 с.
11. Методичні вказівки для вивчення навчальної дисципліни «Політологія» / Т. В. Гончарук-Чолач, О. М. Рудакевич, В. Я. Томахів, Гурик М. І., Чигур Р. Ю., Джугла Н.В. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 45 с.
12. Політологічна енциклопедія. Навчальний посібник. Укладачі: Карасевич А. О., Карасевич О.О., Шачковська Л.С. Умань.: ПП Жовтий О.О., 2016. 548 с
13. Політологічний енциклопедичний словник. Упоряд. В. П. Горбатенко. К.:Генеза, 2004. 736 с.
14. Політологія: навч. посібн. / за ред. Т. В. Гончарук-Чолач. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2019. 219 с.
15. Політологія: підручник / за ред. проф. М. П. Требіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2018. 460 с.
16. Політологія: сучасні терміни і поняття /Уклад. В. М. Піча. Львів: Новий світ 2000, 2015. 516 с.
17. Рудакевич О.М. Політологія. Лекції, семінари, самостійна робота. Вид. п'яте. Тернопіль: Астон, 2015. 304 с.
18. Тараненко Г. Г. Зовнішня політика України в умовах сучасних викликів глобальної і регіональної безпеки. *Politology bulletin*. 2018. Iss. 80. С. 61–67.
19. Томахів В.Я. Політологія: навчальний посібник. Вид. 3-е, доп. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2018. 224 с.
20. Томахів В.Я. Політологія: плани семінарських занять, тестові завдання. 2017. 51 с.
21. Філософія, політологія, соціологія. Практикум для самостійної роботи студентів: навчальний посібник / А. В. Сакун, Т. І. Кадлубович, Д. С. Черняк та ін. Київ : КНУТД, 2017. 260 с.
22. Шульга М. А. , Зубчик О. А. Політичний менеджмент. Навч. посібн. К.: Академія, 2013. 160 с.
23. Agassi, J.; Jarvie, I. C. (June 2019) The Problem of Analytic Philosophy. *Philosophy of the Social Sciences*, vol. 49, 5: pp. 413-433.
24. Agassi, Joseph, Jarvie, Ian. 2019. “Institutions as a Philosophical Problem.” *Philosophy of the Social Sciences* 49 (1): 42-63.
25. Dowding, Keith. (2016) The Philosophy and Methods of Political

- Science. Macmillian Publishers Limited, Palgrave, London, New York
26. Erman, E, Möller, N (2019) How practices do not matter. *Critical Review of International Social and Political Philosophy* 22(1): 103–118
27. Grant R. Martsolf, Teresa H. Thomas. (January 2019) Integrating Political Philosophy Into Health Policy Education. *Policy, Politics, & Nursing Practice*, vol. 20, 1: pp. 18-27.
28. Karl Gustafsson, Nina C. Krickel-Choi (June 2020) Returning to the roots of ontological security: insights from the existentialist anxiety literature. *European Journal of International Relations*, vol. 26, 3: pp. 875-895.
29. Mingst, Karen A., & Arreguín-Toft, Ivan M. (2016). *Essentials of International Relations* (5th ed.). New York: W. W. Norton & Company.
30. Mingst, Karen A., & Snyder, Jack L. (2017). *Essential Readings in World Politics* (4th ed.). New York: W. W. Norton & Company.
31. Shokri M (2017) What is Political Power? (Theory of Political Consciousness and Integrated Concept of Power). *Arts Social Sci J* 8: 269.

Інформаційні ресурси:

1. Безкоштовні електронні підручники онлайн «Гуманітарні науки» URL: <http://www.chitalca.html>.
2. Політика. Вікіпедія URL: www.uk.wikipedia.org/wiki/Політика
3. Політологія. Вікіпедія URL: www.uk.wikipedia.org/wiki/Портал
4. Інтернет-ресурси за дисципліною політологія URL: www.eprints.kname.edu.ua/5463/
5. Політологія: електронний каталог URL: www.ecatalog.mk.ua/.../cgiirbis_64.exe?
6. Політологія. Учбовий мінімум для складання іспити URL: www.lib.mdpu.org.ua/ebook/politologiya/eBook

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Політологія» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40 %	40 %	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота
Оцінюється як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за результатами поточного опитування	Підсумкова модульна контрольна робота по 1-9 темах Теоретичні питання (2 питання по макс 25 балів) Тестові завдання (10 тестів по 5 балів за тест) – макс. 50 балів	Оцінюється практичне завдання макс. 100 балів	Сукупність питомої ваги кожної складової: -80% - підготовка презентації; -20% - захист презентації.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)